

jaarverslag 2015

iona stichting

I

O

N

A

Het doel van de [Iona Stichting](#) is het bevorderen van geestelijke, culturele en maatschappelijke ontwikkeling in de ruimste zin. Zij richt zich op initiatieven van algemeen nut, in het bijzonder op het gebied van:

1 › antroposofie en haar aandachtsgebieden, waaronder pedagogie, gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, landbouw, natuurwetenschappen, euritmie, en het actief waarnemen van kunst.

2 › De religieuze dimensie van het leven.

3 › Architectuur, monumentale kunsten, tuin- en landschapsarchitectuur, muzische en beeldende kunsten.

Het bestuur hanteert de doelomschrijving van de stichting als een levende en richtinggevende kracht.

De Iona Stichting is een knooppunt van schenkers, aanvragers, studenten, kunstenaars, wetenschappers, bestuurders, medewerkers, leveranciers, vrienden en belangstellenden uit de sfeer van maatschappelijke vernieuwing, cultuur en antroposofie. Al deze belanghebbenden vormen de doelgroep.

I

O

iona stichting

jaarverslag 2015

N

A

› **Bestuurssamenstelling per 31 december 2015**

Mevrouw drs. Désanne van Brederode · *voorzitter*

Mevrouw ir. Clarine van Lookeren Campagne · *secretaris*

De heer drs. Jan Huisman · *penningmeester*

De heer Edward de Boer

Mevrouw drs. Lili Chavannes - Fortuyn

De heer drs. Dennis Kerkhoven

De heer ir. Maarten Roest Crolius

De heer prof. mr. Jaap Sijmons

› **Secretariaat per 31 december 2015**

De heer Ignaz Anderson · *directeur*

Mevrouw Sonja Bönisch · *boekhouding*

Mevrouw drs. Frouke Flieringa · *projectaanvragen*

Mevrouw Marlies Gallenkamp · *communicatie, evaluatie*

Mevrouw ir. Clarine van Lookeren Campagne · *antroposofie en samenleving*

Mevrouw Alide Roerink · *Handvest van de Aarde*

Mevrouw Carina van der Kluit · *schoonmaak*

› **Erebestuursleden per 31 december 2015**

De heer Dolf van Aalderen · *erebestuurslid*

De heer mr. Michiel ter Horst · *erebestuurslid*

Wie op een zondagmiddag door de binnenstad van Amsterdam loopt, zal aan weinig kunnen merken dat het zondag is. Toeristen, dagjesmensen, maar ook Amsterdammers zelf, winkelen er druk op los, restaurants en café's zijn overvol – en dat was op het dieptepunt van de economische crisis niet anders.

De wekelijkse vrije dag is voor velen al lang geen rustmoment meer, maar een dag waarop je eindelijk toekomt aan al die bezigheden en afspraken waar doordeweeks geen gelegenheid voor was. Wie de koopzondag links laat liggen, gaat sporten, het huis schoonmaken, naar een film, een concert, een museum of een speciaal evenement voor het hele gezin. Uitwaaien op het strand, de stapel alweer oude kranten en tijdschriften doornemen, uitgebreid tuinieren, koken: activiteiten die zeker ontspannend kunnen zijn, maar dan toch regelmatig doorkruist kunnen worden door mailtjes, whats app-berichtjes en telefoongesprekken. Waar je ook bent, de buitenwereldruis gaat met je mee. En als het te lang stil blijft, 'post' je zelf een foto op Facebook, of je verstuurt een tweet met jouw commentaar op een zogeheten *trending topic*. Van een werkelijke 24uurs economie is nog geen sprake, maar we kunnen het nieuws in de wereld, als we willen, wél vierentwintig uur per dag volgen en zelf ook vierentwintig uur per dag bereikbaar zijn.

Het is geen kunst om daar kritisch of mismoedig over te zijn. Een stad moet op adem kunnen komen, kinderen moeten zich af en toe stierlijk kunnen vervelen en hardwerkende volwassenen met daarnaast een druk privéleven hebben een paar uur bezinning per week, of nu en dan wat *quality time* voor zichzelf en elkaar hard nodig.

Dat is zeker waar. Maar wie hierbij te snel aan het moraliseren slaat, verliest oog voor de waarde van deze geheel nieuwe dynamiek.

Het snelle, vluchtige contact kan wel degelijk tot diepgaande vriendschappen voeren. Zeker, veel sociale media lijken etalages voor grote ego's, maar wie de vele selfies en de schreeuwerige oneliners negeert, ziet toch óók hoe liefdevol veel mensen van een afstand met elkaar (willen) meeleven.

Rondom een maatschappelijk ideaal of kleinschalig initiatief van een handjevol enkelingen scharen zich soms, als vanzelf, medestanders die enkel en alleen uit waardering hun bijdrage willen leveren.

Geen bedrag, overgemaakt naar de rekening van een Goed Doel, maar een paar uur van hun kostbare tijd; mensen die hun expertise, hun inzicht, hun talenten inzetten om het sympathieke plan te laten slagen of er eerst al draagvlak voor te creëren.

Daarbij wordt de scheidslijn tussen professionals en 'amateurs' steeds poreuzer. In het gunstigste geval heeft men elkaars vragen

en visie nodig om zinvol in te spelen op complexe noden en problemen die men, bij wijze van spreken, een maand ervoor nog niet had kunnen voorzien. De denkers en de doeners, de organisatoren en de spontane vrijwilligers, de doorgewinterde beleidsmakers en de pragmatische ervaringsdeskundigen 'in het veld' weten elkaar te vinden, bundelen hun krachten, en voorkomen, door een goede coördinatie, dat veel van de sprankelende initiatiefkracht op den duur toch weglekt.

Met mooie dromen en intuïties, met diep gevoelde compassie en een incidentele hulpactie is even weinig te bereiken als met een té strak vormgegeven, bijna ambtelijk ingericht dienstverleningsinstituut, dat door alle protocollen en regelgeving de wendbaarheid mist om met maatwerk in te spelen op de (individuele) vragen van vandaag. Daar waar deze instituties en de diverse particuliere, kleinschalige initiatieven in het verleden ofwel onverschillig langs elkaar heen bewogen, ofwel in een onderlinge strijd belandden over de kwestie wie hier nu werkelijk datgene deed wat nodig was, is er tegenwoordig meer en meer ruimte om met elkaar mee te denken, mee te werken, en om eenzijdigheden en leemtes wederzijds aan te vullen.

Top-down en bottom-up ontmoeten elkaar, en wisselen een enkele keer zelfs van positie.

En dat niet alleen: steeds makkelijker gaan professionals uit de ene beroepsgroep te rade bij professionals uit andere beroepsgroepen.

Kunstenaars en wetenschappers zoeken elkaar op, stellen elkaar onbevangen vragen, leren van elkaar, helpen elkaar, tonen elkaar nieuwe, onverwachte invalshoeken en doen daarbij dan opeens een inzicht op, dat zonder een dergelijke ontmoeting misschien wel voor altijd 'in de lucht was blijven hangen.' Onderwijs, gezondheidszorg, landbouw en goede voeding: men blijft niet meer op het eiland van het eigen vakgebied, maar ontdekt dat serieuze uitwisseling van belang is.

Dat wil zeggen: daar waar er niet iets razendsnel hersteld moet worden, maar waar er nog gelegenheid is voor preventie. En daarbij is dan niet de leidraad 'hoe voorkom je dat mensen ziek worden?' maar 'hoe kunnen mensen zichzelf zo gezond mogelijk houden?' Een dergelijk integrale benadering vraagt van mensen de bereidheid om vastgeroeste waarden en zekerheden te laten varen, zich niet meer uitsluitend te laten leiden door de eigen paradigma's kennis en ervaringen en dus ook door de eigen vooroordelen. En: te durven afzien van persoonlijke scoringsdwang. Niet alleen is de uitkomst van een ideeënuitswisseling doorgaans méér dan de som van alle bijdragen, achteraf is ook moeilijk na te

gaan wie de meest relevante of baanbrekende bijdragen hebben geleverd. Er wordt dus een mentaliteitsomslag vereist. Die omslag is lastig te maken voor diegenen die van jongs af aan gewend zijn te denken dat prestaties een doel op zichzelf zijn. Dat het kunnen bogen op een succesvolle staat van dienst bijdraagt aan eigenwaarde, welzijn en geluk. Eerst hard werken, daarna volgt de beloning. En, wellicht, de rust om ervan te genieten.

Om terug te keren naar het begin: helaas lijkt die periode van rust maar zelden aan te breken. Ook in hun vrije tijd 'moeten' moderne mensen nog steeds heel veel, waarbij zelden valt aan te wijzen wie degenen zijn die dit van ze vragen.

Zingeving, mindfulness, yoga, cursussen filosofie: het aanbod groeit met de dag. De behoefte aan pauzes is groter dan ooit. Men wil niet aan zichzelf voorbij hollen en later niet hoeven terugkijken op een leven dat, welswaar rijk aan indrukken en ervaringen was, maar waarin de aandacht ervoor heeft ontbroken. Hoe ontdek je de stroom die alle losse punten en (nieuws)flitsen met elkaar kan verbinden? Wat is de kern, het hart in alle bezigheden? Waar vind ik duurzame inspiratie? En dan: inspiratie waartoe?

Kan ik, met alle opgebouwde ervaringen, toch weer een onbevangen beginner worden die de moed heeft om zogenaamd bekende vraagstukken en opdrachten met frisse interesse tegemoet te treden?

Durf ik mijn verbeeldingskracht aan te spreken? Een vertrouwde benadering los te laten en het eens te proberen op de manier van mijn broer, mijn buurman, mijn beste vriend? Slaag ik er nog in een dilemma een dilemma te laten, en niet meteen naar antwoorden en oplossingen te zoeken?

Hoe waardevol het bovengenoemde bezinningsaanbod ook kan zijn, het komt hier alweer op activiteit aan. Op innerlijke activiteit, dat is waar, maar dan nog: ook doelgericht en zeer bewust *niet* bezig zijn, is welbeschouwd een enerverende bezigheid. Waar je moe van kunt worden, waar je van zou willen bijkomen. *Zo.*

Nu even helemaal niets.

Een ritje in de trein, waarbij je gewoon maar door het raam naar buiten staart, medepassagiers peilt, vlagen van gesprekken opvangt, zonder boek op schoot, zonder muziek in je oren, en langzaam een beetje wegdommelt... het is precies dit heerlijke, saaie nietsdoen wat we onszelf en elkaar steeds minder lijken te gunnen. Geen nuttig besteedde pauze, maar tussentijd. Je hoeft er geen foto's voor te bekijken: herinneringen komen en gaan, door een geur die je per ongeluk opsnuift, door de aanblik van het landschap in de regen, door een stem die lijkt op die van een leraar

van vroeger. Zinnen uit een eerder die dag gevoerd gesprek drijven boven, pas nu dringt tot je door dat de spreker er zorgelijk, zelfs droevig bij keek, met welke problemen loopt hij rond, kan ik iets voor hem betekenen...

Tussentijd is tijd waarin ogenschijnlijk weinig gebeurt. Tussentijd is 'lege' tijd, die ongemerkt volstroomt met herinneringen en fantasieën, met gevoelens en gedachten die, in hun constante stroming een bedding scheppen, en ons onbedoeld kunnen meevoeren naar het diepste punt in onszelf, waar we geen man zijn en geen vrouw, geen leeftijd hebben, geen 'product' zijn van erfelijke factoren en opvoeding, waar ons beroep er niet toe doet, waar vrienden een volle agenda en vakantieplannen ver weg zijn en waar het lijkt alsof we één en al oor zijn.

Niet de gerichte blik naar buiten van het oog, nee, we vangen op. Passief, de stroom van indrukken, gewaarwordingen en gevoelens stroomt gestaag door – en een enkele keer kan het zijn dat hierin dan toch één klank plotseling de boventoon of juist de ondertoon voert. Alsof iemand ons roept. Wakker roept. Alsof iemand ons bij onze naam noemt en een vraag stelt, waarop we alleen maar zelf het antwoord kunnen zijn, of worden.

Het kan gebeuren tijdens het ophangen van de was. Tijdens het snipperen van een ui, het knippen van de heg, het zorgvuldige schrijven of componeren van een brief (geen app'je!) aan een dierbare vriend, het wachten in een lange rij bij de kassa, of in de stoel bij de tandarts. Zondagsmomenten, waarin je nergens naar op zoek was, en waarin je soms toch iets vindt. Of de indruk kunt hebben dat jij zelf gevonden bent, eindelijk.

Juist waar je de wereld even géén beroep op je laat doen, en je er zelf ook geen beroep op doet, kan de wereld zich in jou uitspreken, fluisterend, rumoerig, helder, verwarrend, harmonieus, met snijdende dissonanten die niet worden 'opgelost'. Maar wie hierbij koppig weigert afleiding te zoeken, kan gaandeweg toch die warme grondtoon vernemen die, om een groot woord te gebruiken, iets uitdrukt van wat onze roeping zou kunnen zijn.

Wat kom ik hier doen? Waar ben ik nodig? Hoe ben ik nodig? Voor wie wil ik er zijn?

Het is een ervaring die iedereen kent: de stilte voorafgaand aan een concert is van een andere kwaliteit dan de stilte erna. En het is niet alleen de muziek die zojuist geklonken heeft, die deze verandering of metamorfose heeft bewerkstelligd: de aandacht van al die luisterende mensen bij elkaar speelt hierbij een minstens zo grote rol.

Ook hier is in de tussentijd dus iets gebeurd, iets omgevormd, zonder enig actief denkwerk, zonder ingrijpen, zonder handelen,

zonder spreken, zonder het uitwisselen en delen van ervaringen.

De nieuwsgierigheid, de verwachtingsvolheid van voor elkaar onbekende individuen is ingelost, de stilte is geladen met betekenis en niet zelden is dat nog merkbaar op weg naar de garderobe en de uitgang: opeens zijn al deze mensen deelgenoten, die een zelfde herinnering mee zullen dragen naar buiten en daar in de toekomst misschien nog wel eens aan zullen terugdenken, luisterend, met hun gemoed, hun hart. Met liefde. Dat wil zeggen, als ze zichzelf en elkaar de 'tussentijden' gunnen, waarin het voorbije moment weer tot bloei kan komen, haar ware aard steeds beter kan ontvouwen.

De vruchten in de bloesem, de zaden in de vrucht, de wortels en de kiemen in het zaad.

De Iona Stichting, die dit jaar vijftig jaar bestaat, hoopt zowel midden in de wereld, in deze tijd te blijven staan, als telkens weer de tussentijd te eren, door haar een kans te geven. Een open, stille ruimte waarin mensen kunnen ontspannen, kunnen voelen en denken en vragen en beleven wat zich 'toevallig' aandient, herinneringen, toekomst, en dit alles vrijlatend, niet vrijblijvend – een ruimte waarin de buitenwereld en de tijd zich kunnen uitspreken in ieders binnenwereld en waar roepingen verstaanbaar worden.

Waar het doel niet al te zeer vaststaat, maar waar schenkers, aanvragers en al onze andere vrienden en sympathisanten elkaars intenties en inspanningen betekenis kunnen geven, gaandeweg, tussen de woelige tijden door. Een zondagse tussenruimte, tussen de maandag en de vrijdag in.

<

› *Bestuurssamenstelling*

Tijdens de jaarvergadering van 2015 werd aangekondigd dat Edward de Boer vanaf dat moment het Dagelijks Bestuur en het Algemeen Bestuur, waarvan het DB deel uitmaakt, zou komen versterken. Edward, doet o.a. al een geruim aantal jaren intensief onderzoek naar het verschijnsel 'intuïtie'. Hij publiceerde erover houdt lezingen en brengt verschillende theoretische, filosofische en antroposofische benaderingen ervan in een zinvol verband met de ervaringen met intuïtie van mensen die in zeer uiteenlopende beroepen werkzaam zijn. Op die manier worden de theorieën getoetst en raken ze beziel, waardoor er in de praktijk met meer bewustzijn mee gewerkt kan worden. Dit vermogen om verschillende benaderingen van één enkel thema samen te brengen en om te vormen tot een nieuwe impuls voor de alledaagse omgang ermee, bracht en brengt Edward ook in de bestuursvergaderingen in.

Ook zijn enthousiasme voor het enthousiasme van anderen levert een waardevolle bijdrage in het geheel.

Helaas nam Merlijn Trouw, bestuurslid sinds 1996 en vice-voorzitter sinds 2009, tijdens de tweedaagse zomervergadering afscheid van de Iona Stichting.

Niet alleen de drukte en verplichtingen behorende bij een nieuwe stap in zijn carrière hadden hem doen besluiten om zijn bestuurstaken neer te leggen, Merlijn had zichzelf ook de vraag gesteld of en hoe hij nog een betekenisvolle bijdrage kon leveren aan de vergaderingen, na hier zo'n lange tijd zitting in te hebben gehad. Bij zijn vertrek deelde hij met het bestuur zijn vragen en zijn visie op de taken en het functioneren van het bestuur. Dit voerde tot een levendig intern gesprek, waarbij het bestuur zich aangesproken voelde om rollen, taken en processen scherp tegen het licht te houden en waar nodig te herdefiniëren. Naar aanleiding hiervan hebben de ere-bestuursleden Dolf van Aalderen en Michiel ter Horst opnieuw hun taak herzien. Wij danken Merlijn voor zijn jarenlange enthousiasme en inzet, zijn warme belangstelling, ideeën en opbouwende kritiek.

› *Tussentijds positiebepaling*

De Iona Stichting was in 2015 zeer onder de indruk van het proefschrift van Janine Verdonk, getiteld *De Antroposofische Orde*, dat in een handelseditie verscheen bij VU University Press. Janine Verdonk benadert de verschillende antroposofische werkgebieden vanuit een cultureel antropologische aanpak, en brengt inspiratie,

ongarticuleerde aannames en hypothesen, taalgebruik, 'huisstijl' én de resultaten van een typisch antroposofische werkwijze nuchter in kaart, met evenveel oog voor de successen hiervan, als voor de blinde vlekken en het jargon. Een helder opgewreven spiegel, confronterend, leerzaam, bemoedigend én constructief voor iedereen die zich in zijn dagelijks werk, in de betrokkenheid op deze wereld en in de zorg voor zijn of haar omgeving (mede) door een antroposofische zienswijze laat inspireren.

Het was daarom bijna vanzelfsprekend om met de vragen en de bezinning zoals hierboven genoemd, Janine Verdonk te benaderen. Aan haar is verzocht om, op dezelfde wijze als in haar promotie-onderzoek, de Iona Stichting door te lichten – aan de hand van interviews met (oud)bestuursleden en direct betrokkenen zoals schenkers, bestuursleden van collega fondsen en aanvragers. Samen met haar werd een nauwkeurig plan opgesteld, dat in 2016 moet resulteren in een doorwrocht en doorleefd portret van de Iona Stichting op dit moment.

Een tussenblik, tussen verleden en toekomst in. Ruimte voor de beleving van afzonderlijke mensen, die ieder een deelgebied van de Stichting representeren: eerlijk, onbevangen. Een inzicht in hoe de Iona Stichting wordt waargenomen, en idealiter één die aanspoort tot het geven van nieuwe betekenissen.

› *Polsslag van de tijd*

Toen in september 2015 de foto van het bij de vlucht verdrongen, op het strand van Turkije aangespoelde Syrische jongetje Aylan Kurdi de wereld overging, drong de realiteit van de toestand in Syrië pas tot velen door. Intense emoties alom – en bij sommigen de bereidheid om werk van het medeleven te maken. Bijvoorbeeld door zich in te zetten bij de opvang en verzorging van vluchtelingen in eigen stad of regio, of zelfs: door af te reizen naar de Griekse eilanden waar veel Syriërs levend en wel het vaste land bereikten, meestal na een barre tocht.

Maar op een groot deel van de nieuwsconsumenten hadden de intense emoties juist een verlamme werking, die nog eens werd versterkt door een opsomming van de aantallen asielzoekers die in Europa en in het eigen land arriveerden. De aanslagen op 14 november in Parijs, die opgeëist werden door IS, samen met de herinnering aan de eerdere terroristische aanslagen aan het begin van hetzelfde jaar, op de redactie van het tijdschrift Charlie Hebdo én de grootscheepse aanrandingen bij Oud & Nieuw in Keulen, waarbij naar men vermoedde ook vluchtelingen betrokken waren, wakkerden de angst voor het kwaad dat de nieuwkomers mogelijk

met zich mee zouden brengen bij sommigen nog verder aan.

Een giftige combinatie van onverschilligheid, hardheid, vooroordelen en vrees maakten een openlijk gesprek tussen bestuurders onderling en tussen bestuurders en burgers, over de omgang met deze actuele 'problematiek' er niet eenvoudiger op. Ruimte om dieper in te gaan op achterliggende oorzaken en de persoonlijke geschiedenissen van zovele vluchtelingen was er nauwelijks, laat staan dat er tijd genomen werd om gezamenlijk te zoeken naar de idealen en waarden die nodig zijn om ook op de langere termijn op een meelevende, menselijke manier gastvrij te zijn; zakelijk en streng waar dit gevraagd wordt, maar met een open oog voor de talenten, de ambities, de trauma's en het verlangen naar veiligheid en geborgenheid, gemeenschapsgevoel en warmte-uitgerekend dat wat mensen die zulke gruwelijke omstandigheden zijn ontvlucht zozeer van node hebben. Kortom, het ontbreken van inzicht in de recente geschiedenis en van een weldoordachte visie voor de toekomst, maakten het mogelijk dat de emoties rondom dit ene vraagstuk binnen één jaar tijd van angst, naar medelijden, naar ontzetting, naar verlamming en naar woede gingen en terwijl Nederlanders, (of in bredere zin: Europeanen) in de media ieder voor zich hun stellingen betrokken en elkaar met grove verwijten bestookten, verdwenen de nieuw aangekomen vluchtelingen meer en meer uit het zicht. Zij kwamen in het nieuws na relletjes in een AZC, of anders wel om één keer hun droevige verhaal te vertellen, maar verder werd de discussie toch vooral óver hen gevoerd, in plaats van met hen. Daarbij werd bovendien de indruk gewekt dat er zo snel mogelijk oplossingen en antwoorden gevonden moesten worden – tijd om de nieuwkomers zélf iets te vragen, of hen vragen aan ons te laten stellen, leek er niet te zijn. Hierdoor lieten sommige nieuwe Syriërs in Nederland zich echter niet uit het veld slaan; ze namen zelf het initiatief tot wederzijdse ontmoeting en uitwisseling, waarbij ze graag uitdelen van hun eeuwenoude, gemêleerde cultuur. De Iona Stichting is dankbaar dergelijke initiatieven te kunnen steunen en heeft hiertoe een fonds ingericht 'Syrië Hier!'

De manier waarop de discussie over het vluchtelingenvraagstuk gevoerd wordt is exemplarisch voor bijzonder veel maatschappelijke discussies. Of die nu over onderwijs, landbouw, zorg of technologie gaan: theorieën, idealen en toekomstplannen lijken niet zelden losgezongen van de praktijk, maar zelfs van de mensen die het behoort te betreffen, of dit nu patiënten, leerlingen, boeren, werknemers of consumenten zijn.

Gelukkig valt dit steeds meer mensen op. En voelen ze zich verantwoordelijk om hierin het tij te keren.

Bij zowel schenkers als aanvragers ziet het bestuur van de Iona Stichting deze nieuwe tendens terug.

Betekenisvolle idealen waren er altijd al, bij beide partijen, maar meer en meer lijkt de vraag aan de orde: wat is er nú nodig, en op welke manier kunnen doelen, of doelgroepen, of begunstigen dusdanig met het aangeboden verder, dat het door henzelf voortgezet en/of doorontwikkeld kan worden – zo, dat het aanbod dus niet alleen een nood lenigt of tegemoet komt aan een wens, een vraag, een behoefte, maar inspiratie biedt en al aanwezige potentie stimuleert tot bloei.

› *Kringen*

Om deze bezinning een kans te bieden, ontstond het idee om kringen te organiseren waarbij de Iona Stichting een samenbrengende en faciliterende rol vervult. In het najaar is een twintig tal mensen uit de domeinen onderwijs, gezondheidszorg, landbouw-voeding en een aantal kunstenaars bijeen geweest. Gezamenlijk werd online (met circa 45.000 anderen) deelgenomen aan U-Lab met Otto Scharmer vanuit MIT-Boston. Vooraf hieraan werden korte presentaties gegeven over vernieuwingsprojecten waar aanwezigen pionier van zijn geweest. Aanvankelijk wilden we hierna uiteengaan in de diverse domeinen, maar juist de verbinding werd als zinvol ervaren. De groep bleef ook de volgende keer bijeen. Evenals in het onderwijs het vakoverstijgende tot meerwaarde kan worden beleefden de deelnemers het interdisciplinaire als uiterst vruchtbaar. Inspiratie uit de gezondheidszorg bleek ook vernieuwende ideeën op te leveren voor landbouw en onderwijs. De behoefte aan verdieping van (menselijke en natuurlijke) samenhang blijkt meer aanwezig dan het specialiserend, concurrerend verbeteren van het eigen vak. Bij dit verdiepen van samenhang helpt de kunst ons een stap verder. We hebben in ons pand aan de Herengracht meer ruimte gemaakt voor dergelijke bijeenkomsten. Een flexibele, grote werkkamer met aparte keuken is hier voor ingericht. Kringen die vanuit een streven naar een integrale benadering van mens en wereld werkzaam willen zijn, zoals Antroposofie en Samenleving, VrijOnderwijs, Earth-Charter Vrienden en de Worldconnectors kwamen regelmatig in ons huis bijeen.

› *Toekenningen*

Wie meer dan een vluchtige blik werpt op de toekenningen van het afgelopen jaar, zal het waarschijnlijk opvallen hoe praktisch, pragmatisch en letterlijk 'aards' veel van de doelen zijn.

Ook durven aanvragers, zoals bijvoorbeeld Kompanie Vonnunan met "Movo-poetische Kunst", de reeks "Bolk-companions" van de Kingfisher Foundation, Odin-Estafette met "proeftuin voor Zaadvaste rassen", Oxford Brookes University met hun "Social Sculpture research Unit", "BINGN" in Oslo, StART noodhulp in Nepal en Syrië voort te bouwen op een eerste succes, zonder dat het daarbij om een herhaling van hetzelfde gaat.

'Preken voor eigen parochie' lijkt niet meer aan de orde. Wat in kleine, vertrouwde kring goed landt, verdient soms een nieuwe blik en aanpassingen, om aldus méér mensen te bereiken of in een initiatief te betrekken, met nieuwe visies, vragen en ideeën tot gevolg.

Er wordt in de verschillende gebieden volop gepionierd, maar zonder daarbij doel, realiteit en actualiteit uit het oog te verliezen. Integendeel. Het samenspel tussen onorthodoxe ideeën, idealen en plannen en de noden van vandaag is af en toe bijna tastbaar.

Aanvragers lijken goed te weten met welke reden ze zich tot de Iona Stichting wenden, en het nieuwe formulier, waarop de aanvraag nog eens in uiterst beknopte vorm wordt samengevat, dwingt niet alleen tot kritische zelfreflectie; in een aantal gevallen werd het de Stichting duidelijk hoe aanvragers de Stichting zien of zouden willen zien. Dit laatste kwam ook bij het bestuur de helderheid ten goede.

En de vrucht daarvan was, dat de gesprekken die (o.a.) de directeur Ignaz Anderson met al dan niet potentiële schenkers voerde, werden gekenmerkt door een grote wens om aan te sluiten bij dat wat al hier en daar 'gewild' wordt, of reeds wordt gedaan.

Zonder de eigen doelen en inspiratiebronnen uit het oog te verliezen: in 2015 werd de Iona Stichting ook en vooral een plek waar vragen elkaar konden ontmoeten en waar regelmatig naar 'meedenkers' werd gezocht.

Door de jaren heen gegroeide netwerken kregen opnieuw betekenis daar waar nieuwe groepen en enkelingen de behoefte uitspraken, of impliciet toonden, om met gelijkgestemden van gedachten te wisselen. Het overzicht van de werkzaamheden van directeur Ignaz Anderson, werd gestroomlijnd per thema. Behalve dat dit overzicht, bestemd voor het bestuur, een terugblik betrof, werd daar nu een vooruitblik aan toegevoegd, waardoor bestuursleden die dit willen, actiever kunnen meewerken en vormgeven aan het beleid, en met hun interesse en expertise iets kunnen toevoegen aan de ontmoetingen, gesprekken en bijeenkomsten waar de directeur bij betrokken is, en pro-actiever kunnen handelen.

Toezicht houden wordt hierdoor minder een formele kwestie, gebaseerd op informatie uit de tweede hand; schenkers, aanvra-

gers, partners en sympathisanten krijgen een gezicht, een stem, en ervaren dat de Iona Stichting een levendige, kleurrijke organisatie is. Mensenwerk, ieder voor zich en tezamen, geïnspireerd door antroposofie en kunst – lerend en in beweging.

De verbintenis met het Earth Charter begint herkenbaar te worden. Op 29 juni vierde Earth Charter haar +15 jubileum met vele nationale en international gasten. De kiemkracht van het Handvest werkt ook nu door in de Global Goals, zoals deze door de Verenigde Naties (september 2015) zijn vastgesteld en binnen Nederland in samenwerking met de Worldconnectors gestimuleerd worden. Aanvragers, schenkers en begunstigden reflecteren ook aantoonbaar op de in het handvest genoemde waardenkompas, en blijken het niet zelden een uitdaging te vinden om bijvoorbeeld een aanvraag op onderdelen dusdanig aan te passen, dat men er nog meer waarden nóg bewuster mee ondersteunt.

› *Dionysiusuitgave*

Zoals vorig jaar aangekondigd verscheen aan het einde van 2015 bij uitgeverij Christoffor de eerste Nederlandse vertaling van het volledige werk van Dionysius de Areopagiet, ofwel pseudo-Dionysius. Een mysticus, theoloog en filosoof die leefde in de 5e eeuw na Christus, en in zijn werk een verbinding zocht tussen goddelijke openbaring, mystieke ervaring, de precieze wijsgerige doordenking hiervan én daarbij zocht naar vormen, beelden, woorden en handelingen waarin de geestelijke wereld middenin deze zintuiglijke, fysieke wereld ervaarbaar en toegankelijk zou kunnen worden. Het was al jaren een droom van oud-voorzitter Michiel ter Horst, om deze werken uit het oude Grieks in het Nederlands te (laten) vertalen, en na zijn terugtreden als voorzitter heeft hij zich er samen met anderen intensief voor ingespannen om deze droom ook werkelijkheid te laten worden.

Het resultaat is niet alleen een prachtige uitgave, vergezeld van een aantal inleidingen van kenners: het verheugde de Iona Stichting ook zeer om samen met Michiel een symposium te organiseren, ter gelegenheid van de verschijning van dit boek. Een waarachtige Iona-activiteit, thematisch nauw verbonden met één van de initiatief-thema's, te weten: religieuze vernieuwing.

Op 12 december 2015 vond deze dag plaats, in De Rode Hoed te Amsterdam. Een keur aan bekende sprekers (theologen, filosofen) wierp licht op de oude teksten, en waar mogelijk werd ingegaan op de actualiteit ervan. Tot genoegen van velen vormden de vele en zo diverse invalshoeken een prikkelende opmaat tot gesprek en bezinning, en eens te meer werd duidelijk dat dit boek, zelfs onbedoeld,

tegemoet kwam aan een breed levende, spirituele vraag.

Die je zou kunnen samenvatten als: hoe een geestelijke werkelijkheid, buiten je maar zeker ook in jezelf, te onderzoeken, te betreden en serieus te nemen, maar dit wel op een geheel eigen, tastende, verbeeldingsvolle en dynamische manier – die het gewone aardse leven van alledag doordringt en ten goede kan komen?

› *Tenslotte*

Dit laatste brengt ons terug bij het begin van dit Jaarverslag.

In deze zo snelle, drukke, soms chaotische tijden waarin overzicht en duiding vaak plaats moeten maken voor weinig door-dachte meningen en té pragmatisch handelen, klinkt fluisterend soms de vraag naar wat en wie hierdoor mogelijk tussen de wal en het schip raakt.

Grote idealen en visies van bovenaf werken niet. Alleen maar reagerend ingrijpen werkt evenmin.

Wat helpt is interesse. Letterlijk vertaald: er tussen zijn.

Wat helpt is onbevangen enthousiasme, bevlogenheid, samen met de moed om een vraag, een paradox, een dilemma eerst maar eens te onderkennen, alvorens naar antwoorden en oplossingen te zoeken, naar adviezen en wijze raad en inzichten van deskundigen in de grote buitenwereld.

Meditatie – alleen en in gezamenlijkheid, in afzondering, maar óók midden in de drukke stad, of met de krant op schoot. Tussentijd nemen, en in die tussentijd merken hoe je vaak vanzelf betekenis *geeft*. Al voelend, denkend, al doende.

De gulden middenweg bestaat, maar alleen bij gratie van de hoogte en de diepte. Bij het levendig herbeleven van het verleden, en bij even levendige voorstellingen van hoe het zou kunnen zijn, of worden. Mocht er een afgrond zijn, dan kunnen mensen er tezamen een loopbrug over vormen, wanneer ze elkaar met vertrouwen opzoeken en vasthouden. Een spel, een kunststuk, waarbij professionals amateurs durven worden, en amateurs durven geloven in hun talenten en zich aangemoedigd voelen om te beginnen.

Voor 2016 hoopt de 50 jarige Iona Stichting niet op een tweede, maar op een nieuwe jeugd. In ieder geval is van een midlifecrisis geen sprake: de Stichting is oud genoeg om te weten hoe je, met anderen, steeds weer wielen kunt uitvinden die niet vastlopen in de modder, maar kunnen gaan waar nog geen wegen gaan. Om daarmee nieuwe wegen te scheppen, als vanzelf. En onbedoeld.

In memoriam

Uit de kring van vrienden en
relaties rond de Iona Stichting zijn
de volgende mensen in 2015 overleden:

De Heer Addiek Land

*Geboren op 24 maart 1921
Overleden op 6 maart 2015*

De Heer Maarten Udo de Haas

*Geboren op 9 februari 1938
Overleden op 25 april 2015*

Mevrouw Barbara Maria Kowalewska

*Geboren op 1 januari 1950
Overleden op 7 juni 2015*

De Heer Jean Samuel (Jan) van Dam

*Geboren op 27 mei 1935
Overleden op 30 juni 2015*

Mevrouw Irina Ivanovna Derkatsch

*Geboren op 28 januari 1940
Overleden op 22 oktober 2015*

Mevrouw Emmy Nauta-Hütter

*Geboren op 18 december 1931
Overleden op 23 oktober 2015*

Mevrouw Mechteld Camman

*Geboren op 17 augustus 1947
Overleden op 25 oktober 2015*

De Heer Rolf Kerler

*Geboren op 14 mei 1941
Overleden op 8 december 2015*

Activiteiten Bernard Lievegoed Academische Netwerk

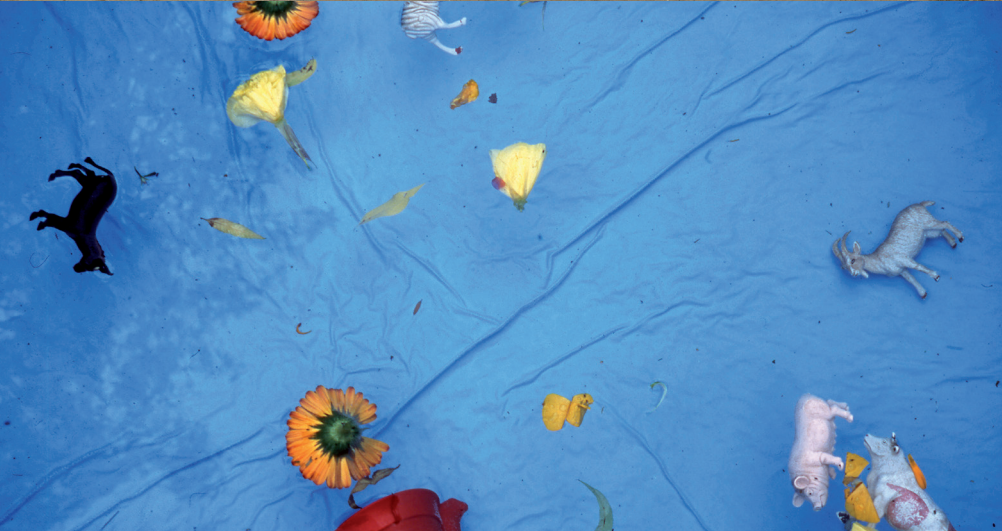
De activiteiten van het netwerk vielen in het afgelopen jaar uiteen in twee delen. Met een tweetal plenum bijeenkomsten hielden we de algemene netwerkfunctie in stand. De eerste bijeenkomst op 13 april betrof het onderzoek van twee jongere onderzoekers dr. Jesse Mulder en Edward de Boer. Jesse Mulder promoveerde cum laude op een grondig proefschrift over de metafysica, waarbij een lans werd gebroken voor het aristotelische denken over de ontologie en levensprocessen, maar in discussie met de huidige, met name Amerikaanse, filosofie. Een bijzondere belevenis om te ervaren hoe er structurele ('tijdloze') en actuele ('modieuze') benaderingen zijn in de filosofie en deze van tijd tot tijd weer zijn te verbinden. Edward de Boer vertelde over zijn onderzoek naar het fenomeen intuïtie. In de levenspraktijk zijn ervaringen op te doen die weer tot de geestelijke kern van de wetenschap kunnen leiden, namelijk hoe wij geestelijk met de wereld zijn verbonden. In het najaar op 27 november hield Dr. Janine Verdonk een inleiding over haar promotieonderzoek naar de 'Antroposofische Orde: Religieus individualisme, gemeenschapsleven en maatschappelijke participatie in de antroposofische beweging in Nederland'. Zij kon laten zien hoe de antroposofie ook haar '(zelf)praktijken' en instituties heeft en hoe deze functioneren. Nuttig voor een kritische blik in de spiegel. Co-referaten van o.a. Hans Cornet daagden uit tot discussie en gesprek. Een andere lijn zijn een aantal bijeenkomsten van de 'hooglerarenkring' binnen het netwerk. Er is gewerkt aan het thema 'antroposofie en wetenschap'. In het voorjaar 2016 verschijnt een 'position paper' van deze kring, ter discussie in het eerstvolgende plenum. Er wordt gezocht naar een goede focus om met het academisch netwerk effectiever een academische impuls te kunnen ondersteunen.

Jaap Sijmons · *bestuurslid en voorzitter curatorium*

Betekenisvolle tijd

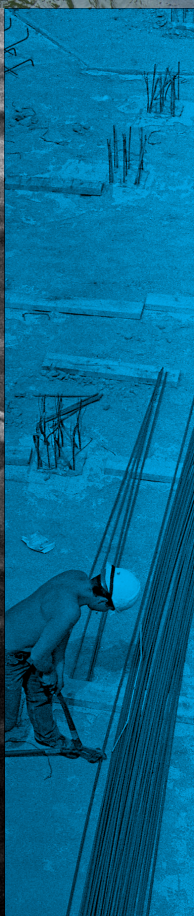
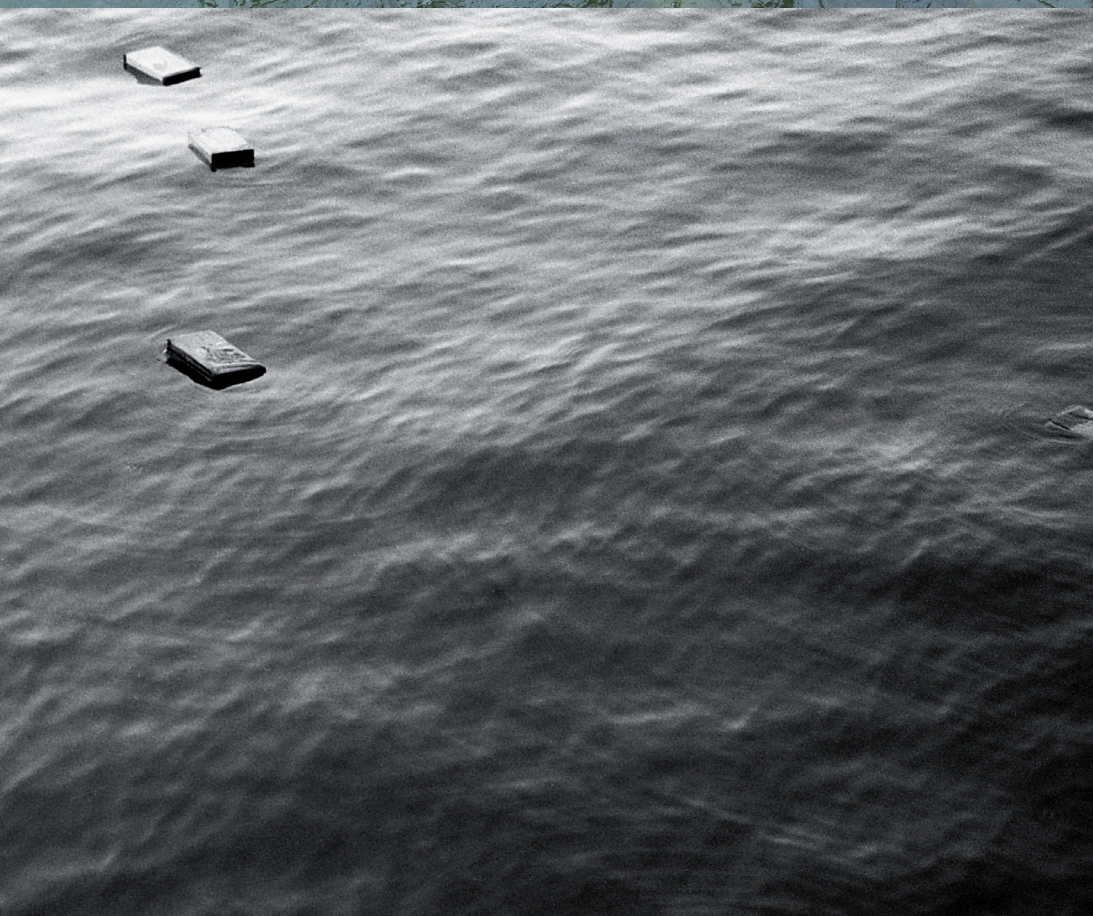
Fotograaf Philippe McIntyre ziet en volgt al jaren het leven in de stad Amsterdam. Vanuit zijn venster, een brug of op straat. In zijn foto's weerspiegelen zich op poëtische wijze geschiedenis, heden en toekomst. De stad als een theater waar nijverheid en tijdverdrijf, groei en verval elkaar afwisselen.

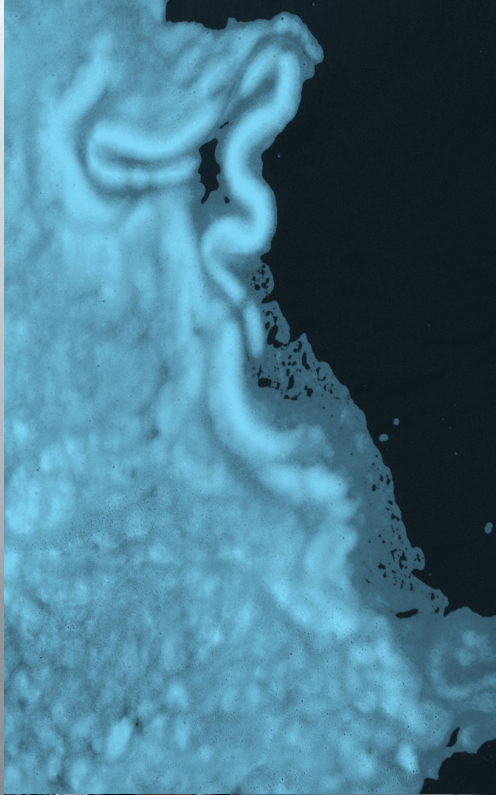

De kunst van het beleggen

In 2015 was het Iona-jaartheme 'De Kunst van het ontvangen'. Dit thema is eveneens van toepassing op de wijze waarop Iona invulling geeft aan haar beleggingsportefeuille. Immers, bij beleggingen wordt gestreefd naar financiële opbrengsten die worden 'ontvangen' in de vorm van rente, dividenden en gestegen waarde van de ondernemingen. Maar die worden niet onder iedere voorwaarde ontvangen. Iona stelt zich daarbij de vraag op welke wijze de ondernemingen deze financiële opbrengsten behalen, want dit kan ten koste gaan van mensen en het milieu. Van de ondernemingen waaraan het kapitaal wordt toevertrouwd verwacht Iona ook een maatschappelijk rendement, in lijn met de eigen doelstellingen. Het vinden van deze combinatie is een kunst, want financiële en maatschappelijke opbrengsten gaan niet altijd samen. Bij de invulling van de portefeuille is gekozen voor "een vooruitstrevende koers met betrekking tot het beleggen in groene, duurzame, maatschappelijke verantwoorde ondernemingen". DoubleDividend, een onafhankelijke specialist op het gebied van verantwoord beleggen, adviseert over de invulling van de portefeuille. Inmiddels is 80% van de portefeuille (eind 2014: 60%) belegd in ondernemingen en beleggingsfondsen die streven naar meerwaarde op milieu of sociaal terrein. De belangrijkste thema's hierin waren: het tegengaan van klimaatverandering, behoud van ecosystemen, verhogen van de volksgezondheid en reductie van armoede. In obligaties wordt nog op traditionele wijze belegd, omdat de brug naar het maatschappelijke rendement in deze tijd van lage rente niet goed is te slaan. In dit gedeelte van de portefeuille

wordt niet gestuurd op maatschappelijke meerwaarde. Een klein deel is belegd in maatschappelijk controversiële ondernemingen (bijvoorbeeld wapens, sigaretten of casino's). Eind 2015 was dit percentage 0,15% (eind 2014: 0,98%) van de portefeuille. Tijdens de afgelopen jaarvergadering heeft DoubleDividend over het financiële en maatschappelijke rendement van de beleggingsportefeuille verslag gedaan.

Floris Lambrechtsen

· *vermogensadviseur Double Dividend*

Toelichting op de cijfers van 2015

We zijn zeer verheugd met de grote hoeveelheid donaties, giften en schenkingen, in 2015 ruim meer dan 1,8 miljoen euro. Dat is een toename met ongeveer de helft. We zijn onze schenkers dankbaar voor hun ruimhartig vertrouwen. Door het gunstige beursverloop hebben we een goed koersresultaat kunnen realiseren: ruim 1,2 miljoen euro aan financiële baten. Hierbij moet wel de kanttekening gemaakt worden dat door het grillig koersverloop en de turbulentie op de financiële markten deze baten in de realiteit relatief zijn. Zes weken na de jaarafsluiting is een belangrijk deel van de financiële baten al weer verdwenen. Een belangrijk deel van de financiële baten is aan de koersegeralisatie-reserve toegevoegd. Aan de uitgaven kant zijn de bijdragen aan onze doelen toegenomen tot ruim 1,1 miljoen euro (afgezien van de bijzondere lasten voor de Hogeschool Leiden in 2015).

We verwachten dat het economische herstel in de komende jaren voorzichtig zal blijven en dat de risico's groot zijn. Op de langere termijn hebben we vertrouwen in het rendement van aandelen. Met name in aandelen van duurzame bedrijven zoals uitgelegd in het stuk 'De kunst van het beleggen' door Floris Lambrechtsen.

De Iona Stichting hanteert een systematiek van stamkapitaal en fondsen. Het stamkapitaal maakt de continuïteit van de Iona Stichting mogelijk. Vanuit de opbrengst wordt het secretariaat betaald en een deel van de projecten. De overige projectbijdragen worden uit Iona-fondsen en fondsen op naam gefinancierd. Iona-fondsen zijn door het bestuur ingesteld met een bepaalde of algemene doelstel-

ling. Hieruit vindt ook de financiering plaats van jaarinitiatieven, eigen projecten en externe projecten waarvoor, geen of onvoldoende, fondsen beschikbaar zijn. Baten worden toebedeeld aan de Iona-fondsen en aan de koersegeralisatie-reserve. Deze reserve is bedoeld om de schommelingen in de beurskoersen op te vangen.

De begroting van de Iona Stichting is indicatief. De meeste schenkingen kunnen we niet van tevoren begroten. Koersresultaten zijn niet goed voorspelbaar en onze uitgaven zijn afhankelijk van de kwaliteit en urgentie van de projecten die om ondersteuning vragen. De Iona Stichting heeft de mogelijkheid om bijzondere projecten te financieren die de begroting op jaarbasis overschrijden. Dit is mogelijk door de hierboven beschreven fondsen structuur.

Jan Huisman · *penningmeester*

Verkorte balans per 31 december 2015

	<u>31-12-2015</u>	<u>31-12-2014</u>
	€	€
ACTIVA		
<i>Vaste activa</i>		
- Materiële vaste activa	2 ¹	2
- Vastgoedbeleggingen	3.000.000	3.000.000
- Financiële vaste activa	13.571.436	12.721.926
- Langlopende vorderingen	<u>1.550.000</u>	<u>1.850.000</u>
Totaal vaste activa	<u>18.121.438</u>	<u>17.571.928</u>
<i>Vlottende activa</i>		
- Vorderingen	78.874	72.448
- Liquide middelen	<u>396.804</u>	<u>168.511</u>
Totaal vlottende activa	<u>475.678</u>	<u>240.959</u>
Totaal activa	<u><u>18.597.116</u></u>	<u><u>17.812.887</u></u>
PASSIVA		
<i>Eigen vermogen</i>		
- Stamkapitaal	5.962.159	5.938.679
- Vermogensfonds landbouwgronden	2.110.714	1.497.307
- Bestemmingsfondsen	5.156.618	4.668.835
- Koersegalisatiereserve	<u>2.067.840</u>	<u>1.567.840</u>
Totaal eigen vermogen	<u>15.297.331</u>	<u>13.672.661</u>
Voorzieningen	<u>427.366</u>	<u>460.696</u>
Schulden	<u>2.872.419</u>	<u>3.679.530</u>
Totaal passiva	<u><u>18.597.116</u></u>	<u><u>17.812.887</u></u>

1. Gebouwen in Amsterdam en Wageningen zijn ieder gewaardeerd tegen € 1.
Gezamenlijke WOZ-waarde van deze panden bedraagt: € 1.509.000 (2014: € 1.519.500).

Verkorte staat van baten en lasten

	<u>Realisatie 2015</u>	<i>Indicatieve</i> <u>begroting 2015</u>	<u>Realisatie 2014</u>
	€	€	€
BATEN			
Donaties, giften en schenkingen	1.866.660	1.000.000	1.245.039
Baten inzake Hogeschool Leiden	0	0	2.008.500
Financiële baten	1.247.946	400.000	1.324.862
Overige baten	<u>85.789</u>	<u>0</u>	<u>61.274</u>
Totaal baten	<u>3.200.395</u>	<u>1.400.000</u>	<u>4.639.674</u>
LASTEN			
Doelgerelateerde activiteiten	1.129.011	1.000.000	1.061.881
Lasten inzake Hogeschool Leiden	0	0	2.000.000
Personele kosten	271.105	} 400.000	254.624
Dotatie pensioenvoorziening	0		25.000
Huisvestingskosten	55.059		27.097
Kantoorkosten	21.282		21.647
Overige algemene kosten	64.419		74.431
Financiële lasten	<u>34.849</u>	<u>0</u>	<u>35.171</u>
Totaal lasten	<u>1.575.725</u>	<u>1.400.000</u>	<u>3.499.851</u>
Saldo van baten en lasten	<u>1.624.670</u>	<u>0</u>	<u>1.139.823</u>
Saldo boekjaar te muteren op:			
- Stamkapitaal	23.480		22.135
- Vermogensfonds landbouwgronden	613.407		582.334
- Koersegalisatiereserve	500.000		525.000
- Bestemmingsfondsen	<u>487.783</u>		<u>10.355</u>
Totaal	<u>1.624.670</u>	<u>0</u>	<u>1.139.824</u>

Meerjarenoverzicht balans

(alle bedragen x € 1.000)

	<u>2011</u>	<u>2012</u> ¹	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
ACTIVA					
Materiële vaste activa	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.	p.m.
Vastgoedbeleggingen	6.000	6.000	3.000	3.000	3.000
Financiële vaste activa	9.525	10.214	11.785	12.722	13.571
Langlopende vorderingen	0	0	0	1.850	1.550
Vorderingen	0	0	84	72	79
Liquide middelen	<u>1.465</u>	<u>1.845</u>	<u>617</u>	<u>169</u>	<u>397</u>
Totaal activa	<u>16.990</u>	<u>18.059</u>	<u>15.486</u>	<u>17.813</u>	<u>18.597</u>
PASSIVA					
Stamkapitaal	5.171	5.889	5.917	5.939	5.962
Vermogensfonds landbouwgronden	2.813	3.376	915	1.497	2.111
Bestemmingsfondsen	4.602	4.474	4.658	4.669	5.157
Koersegalisatiereserve	788	1.043	1.043	1.568	2.068
Voorzieningen	-	454	483	461	427
Schulden	<u>3.616</u>	<u>2.823</u>	<u>2.471</u>	<u>3.680</u>	<u>2.872</u>
Totaal passiva	<u>16.990</u>	<u>18.059</u>	<u>15.486</u>	<u>17.813</u>	<u>18.597</u>

1. Aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Meerjarenoverzicht baten en lasten

(alle bedragen x € 1.000)

	<u>2011</u>	<u>2012</u> ¹	<u>2013</u>	<u>2014</u>	<u>2015</u>
BATEN					
Gerichte schenkingen en legaten	1.071	2.045	1.354	3.314	1.952
Financiële baten	-982	1.171	723	1.325	1.248
LASTEN					
Doelgerelateerde activiteiten	-1.560	-906	-794	-3.062	-1.129
Secretariaat en dienstverlening	-322	-374	-365	-378	-412
Financiële lasten	-	-73	-98	-35	-35
Afboeking waardering en dotatie voorziening	<u>0</u>	<u>0</u>	<u>-3.070</u>	<u>-25</u>	<u>0</u>
SALDO	<u>-1.793</u>	<u>1.862</u>	<u>-2.249</u>	<u>1.139</u>	<u>1.625</u>
Saldo boekjaar te muteren op:					
- Stamkapitaal	53	719	27	22	23
- Vermogensfonds landbouwgronden	532	563	-2.461	582	613
- Koersegalisatiereserve	-1.086	255	0	525	500
- Bestemmingsfondsen	<u>-1.292</u>	<u>326</u>	<u>185</u>	<u>10</u>	<u>488</u>
Totaal	<u>-1.793</u>	<u>1.862</u>	<u>-2.249</u>	<u>1.139</u>	<u>1.625</u>

1. Aangepast voor vergelijkingsdoeleinden

Overzicht bestemmingsfondsen

<u>Bestemmingsfondsen</u>	<u>Stand per</u> <u>31-12-2014</u>	<u>Schenken aan</u> <u>fondsen 2015</u>	<u>Uitbetaald</u> <u>in 2015</u>	<u>Stand per</u> <u>31-12-2015</u>
	€	€	€	€
Themafondsen	1.424.017	356.795	363.890	1.416.922
Ondernemende fondsen	180.060	750	455	180.355
Studiefondsen	244.088	63.185	101.154	206.119
Fondsen op naam	<u>2.556.454</u>	<u>813.919</u>	<u>374.484</u>	<u>2.995.889</u>
Totaal fondsen	4.404.618	1.234.649	839.983	4.799.284
lonafondsen	<u>264.217</u>	<u>475.242*</u>	<u>382.125</u>	<u>357.334</u>
Totaal bestemmingsfondsen	<u><u>4.668.835</u></u>	<u><u>1.709.891</u></u>	<u><u>1.222.108</u></u>	<u><u>5.156.618</u></u>

* Inclusief € 433.461 aandeel resultaatverdeling.

Themafondsen zijn ingericht om diverse initiatieven in lijn met de doelstelling van de stichting te steunen op het gebied van o.a. pedagogie, gezondheidszorg, landbouw en voeding, religieuze dimensie van het leven en kunsten. Momenteel zijn 14 themafondsen actief.

Ondernemende fondsen zijn ingericht om leningen te kunnen verstrekken voor projecten met een ondernemend karakter waaraan een Businessplan ten grondslag ligt.

Studiefondsen zijn ingericht om leningen tot studiesteun te kunnen verlenen.

Fondsen op naam zijn ingericht op initiatief van een particulier in samenspraak met het bestuur. Momenteel zijn 67 fondsen actief.

Overzicht verloop bestemmingsfondsen 2015

	€	€
Stand van de bestemmingsfondsen per 1 januari 2015		4.668.835
Bij: Ontvangen schenkingen en overige inkomsten	1.276.430	
Bestemming resultaat aan Ionafondsen	<u>433.461</u>	
		<u>1.709.891</u>
		6.378.726
Af: Betalingen uit bestemmingsfondsen in 2015		<u>1.222.108</u>
		<u>5.156.618</u>
Stand van de bestemmingsfondsen per 31 december 2015		<u>5.156.618</u>

Waarderingsgrondslagen

- › De jaarrekening is opgesteld op basis van geformuleerde waarderingsgrondslagen die betrekking hebben op de jaarrekening als geheel. De in de balans opgenomen activa en passiva zijn, voor zover niet anders is vermeld, tegen historische kosten opgenomen. Als kortlopende vorderingen en schulden zijn verantwoord de bedragen die in het eerstvolgende boekjaar zullen worden ontvangen respectievelijk betaald.
- › De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.
- › De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde minus afschrijvingen en worden in het kader van de doelstelling gebruikt.
- › De vastgoedbeleggingen bestaan uit landbouwgronden en worden gewaardeerd tegen de aanschafwaarde, of tegen de marktwaarde indien deze lager is dan de aanschafwaarde.
- › De effecten zijn gewaardeerd tegen de koerswaarde per 31 december. Niet-gerealiseerde resultaten worden geboekt als resultaat.
- › Bij de bepaling van het resultaat zijn, voor zover niet anders is vermeld, de aan het boekjaar toe te rekenen baten en lasten opgenomen.

Indicatieve begroting 2016

	Begroting 2016
	€
BATEN	
Donaties, giften en schenkingen	1.000.000
Huur- en pachtinkomsten	50.000
Financiële baten	<u>350.000</u>
Totaal baten	<u>1.400.000</u>
LASTEN	
Doelgerelateerde activiteiten	1.000.000
Personele kosten	} 400.000
Huisvestingskosten	
Kantoorkosten	
Overige algemene kosten	
Totaal lasten	<u>1.400.000</u>
Saldo van baten en lasten	<u>0</u>

Aan het bestuur van de
Iona Stichting
Herengracht 276
1016 BX AMSTERDAM

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Bijgesloten samengevatte jaarrekening 2015, bestaande uit de verkorte balans per 31 december 2015 en de verkorte staat van baten en lasten over 2015 met bijbehorende waarderingsgrondslagen, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van de Iona Stichting. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 12 februari 2016. De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de in Nederland geldende van toepassing zijnde grondslagen voor de financiële verslaggeving en RJ 640 Organisaties-zonder-winststreven. Het kennismaken van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennismaken van de gecontroleerde jaarrekening van de Iona Stichting.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, 'Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten'.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van de Iona Stichting en in overeenstemming met grondslagen zoals beschreven in de toelichting.

Den Haag, 12 februari 2016

Maas Accountants B.V.

G.J. Maas RA

De creativiteit en initiatiefkracht van de aanvragers staat in het centrum van de aandacht bij toekenningen door het bestuur. Wij werken niet met een vooraf vastgesteld budget. In dit overzicht zijn alleen schenkingen boven € 1.000,- vermeld. Op de website staat een overzicht van alle in de vergadering toegekende aanvragen.

Projecten aangegeven met een sterretje* staan met een foto op de omslag.

Naast de vraag of een aanvraag in de doelstelling past is het belangrijkste criterium bij de beoordeling of een project consistent is, dat wil zeggen: creëert de aanvrager een samenhang tussen ideaal, doelgroep, aanpak en financieringsplan van het project.

Er zijn 373 aanvragen binnengekomen, waarvan het bestuur er 148 honoreerde. In het totaal kende het bestuur € 1.095.706,- toe.

.....

Algemene Antroposofie

Mercurius VZW, Gent, België › € 2.000,- voor de Zomeruniversiteit Antroposofie 2015.

Verein zur Förderung der Anthroposophischen Arbeit in Deutschland, Berlijn › € 5.745,- gerichte schenking.

De heer Rudolf Grigoryan, Moskou, Rusland › € 2.000,- voor de Russische vertaling van de film: 'Challenge of Rudolf Steiner' van Jonathan Stedall.

Stichting Herfstcongres, Zoetermeer › € 2.500,- voor het 10e Herfstcongres 2015 met als thema: 'Salutogenese: op zoek naar bronnen van gezondheid'.

Antroposofische Vereniging in Nederland, Zeist › € 5.375,- gerichte schenkingen.

Stichting Pro Intermetzo, Zeist › € 1.500,- voor de Week van de Antroposofie in oktober 2015.

Stiftung Trigon, Arlesheim, Zwitserland › € 2.000,- voor het project 'Verwandlung'.

Goetheanum Bouw, Dornach, Zwitserland › € 15.000,- gerichte schenkingen.

Kibbutz Harduf/Sofia, Israël › € 1.000,- voor een uitvoering van het 3e Mysteriedrama van Rudolf Steiner en een conferentie.

Vorbereidingsgroep Jeroen Bosch-studiedag, Amersfoort › € 1.500,- (waarvan € 1.000,- garantie) voor een Jeroen Bosch Studiedag op 12 maart 2016.

Kingfisher Foundation, Driebergen › € 1.000,- voor de eindfase van het project 'Fenomenologie naar de schoolbanken'.

Assoziative Drei zu Eins e.V., Stuttgart, Duitsland › € 1.000,- voor de Sylvester conferentie Drei zu Eins getiteld: 'Im Umbruch – Zukünftiges Wollen. Anthroposophie in Lebensalltag und Berufspraxis.

.....

Religieuze dimensie

De Christengemeenschap, Zeist
› € 4.600,- gerichte schenkingen.

.....

Beeldende Kunsten en Architectuur

*Nederlandse Tuinenstichting, Amsterdam › € 5.000,- voor het lustrum van de stichting.

.....

Biologisch dynamische en biologische landbouw

Garden of Fruition, Bangkok, Phra Nakhon, Thailand › € 2.500,- voor het project "Sabbatical action – research".

Common Soil, Järna, Zweden › € 1.700,- voor de cursus Summer of Soil 2015.

*Estafette Odin/Project Divers en Dichtbij, Geldermalsen › € 10.000,- voor het jaar 2015 van het project 'Proeftuin voor zaadvaste rassen'.

Emerson College, Forest Row, Engeland
› € 5.400,- gerichte schenkingen.

*Bingn, Oslo, Noorwegen › € 6.000,- voor het project 'BINGN Biodynamic Initiative in the New Generation Nordic'.

De heer Hans Mulder, Christchurch, Nieuw Zeeland › € 1.000,- voor deelname van een Nepalese boer aan een BD landbouw workshop in Kuala Lumpur.

Stichting Mens en Tuin, Den Haag
› € 3.000,- voor het project PR '15-16'; voor de biologisch dynamische zorgtuin.

Stichting Smart Beeing, Nieuw-Venep
› € 1000,- gerichte schenking.

Voedsel Anders, Culemborg › € 1.000,- voor het project 'Voedsel Ontketend!'

BD Vereniging, Dronten › € 5.000,- gerichte schenking.

Stichting Etica da Terra, Zeist › € 2.000,- voor een biologisch dynamische landbouwproject in Brazilië.

Biodynamic Agricultural Ass. of Southern Africa, Stellenbosch, Zuid-Afrika › € 4.500,- voor het opzetten van een Biodynamische landbouw cursus in Zuid-Afrika.

Stichting Down2Earth, Wageningen
› € 1.800,- voor het NIOO symposium 'Zijn planten werkelijk lui? Contrasterende gewasconcepten'.

.....

Boekuitgaven

De heer en Mevrouw Jorn en Lia Copijn - Schukking, Groenekan › € 3.000,- voor het boek 'Bomen – Zuurstof voor de samenleving, 50 jaar boomverzorging in Nederland'.

De heer Kees Veenman, Heemstede
› € 3.000,- voor de uitgave van het boek 'Kleurmeditatie'.

Mevrouw Barbara Kowalewska, Amsterdam › € 4.000,- voor de uitgave van haar boek 'Over de antroposofie van Rudolf Steiner' in het Pools.

Voor de Kunst, Amsterdam › € 1.395,- gerichte schenkingen ten behoeve van een Georgisch sprookjesboek.

Uitgeverij Waanders & de Kunst, Zwolle

› € 4.500,- voor de uitgave van het boek 'Mondriaan en Steiner – Wegen naar een nieuwe beelding' van Jacqueline van Paaschen.

Raphaëlstichting, Schoorl › € 1.500,- voor de vertaling van het boek 'Die Gaben der Bienen' van Karsten Massei.

Levenswerken, Boskoop › € 1.500,- voor de uitgave van het boek 'De Helende Natuur met Kleur als Gids'.

Stichting Harmen van der Schaaf, Assen › € 2.000,- voor de uitgave van het boek 'Sporen van Mensheid'. Een boek over 25 jaar kunstenaarschap van Liesbeth Takken.

Mevrouw Alberthe Papma, Ooij › € 1.000,- voor de Nederlandse uitgave van het boek 'Der Weissenseifener Hängkorb, eine Alternative' van de Duitse imker Günther Mancke.

.....

Culturele doelen

Stichting Farm of the World, Claudy Jongstra, Schuinesloot › € 7.000,- voor een cultureel project over de kracht en de waarde van het platteland.

.....

Drama en spraakvorming

Amsterdam Chamber Theatre, Amsterdam › € 1.000,- gerichte schenking.

Mevrouw Elena Krasotkina, Dornach, Zwitserland › € 1.000,- voor het project 'Schüle für das künstlerische Wort', uitgevoerd op Russische scholen.

Stichting Drempeltheater, De Lier › € 3.500,- algemene bijdrage voor het seizoen 2015/2016.

.....

Euritmie

*Kompanie VonNunAn, Wenen, Oostenrijk › € 3.000,- voor een Nederlandse tournee in januari 2015. › € 2.000,- voor een Nederlandse tournee in mei 2015. › € 3.500,- voor een tournee door Nederland in januari en samenwerking met Circus Zanzara in mei 2016.

Sjostakovitsj Projectgroep, Den Haag › € 5.000,- voor het Russische sprookje 'De Heks en Zusterzon'.

Stichting Euritmie, Den Haag › € 20.000,- voor het 'Euritmie en Cultuur Project in De Zalen'.

WMY Projektbüro, Heidelberg, Duitsland › € 7.000,- voor het project 'What Moves You 2016'.

Gesellschaft für Bewegungskunst, Budapest, Hongarije › € 1.000,- algemene ondersteuning voor het studiejaar 2015/2016.

Allgemeine Anthroposophische Gesellschaft, Dornach, Zwitserland › € 2.000,- voor 'Encontros'; een bijdrage aan de netwerkconferentie Weltsozialforum te Dornach.

Centre for Creative Education, Plumstead, Zuid-Afrika › € 5.000,- algemene ondersteuning voor het schooljaar 2015/2016 van de Kairos Eurythmy Training.

Stichting 'Uit Eigen Beweging', Zeist › € 2.000,- voor het project 'De Tocht van de Argonauten'.

La Fabbrica/Mevrouw Gia van den Akker, Incisa Scapaccino, Italië › € 2.000,- voor het project 'IntUmovement'; een onderzoek naar de samenhang van intuïtie en euritmie.

Mevrouw Barbara Forbakova, Stuttgart, Duitsland › € 2.000,- voor Flow; een intensieve euritmie cursus in Praag,

Quert eV, Thüringen, Duitsland
› € 1.000,- gerichte schenking.

.....

Gezondheidszorg

Opleiding Natuurlijke Kraamzorg, Rotterdam › € 1.400,- voor de start van een vervolgcursus Natuurlijke Kraamzorg.

Stichting Antroposofisch Centrum Haarlem › € 500.000,- lening voor een nieuw te bouwen gezondheidscentrum.

Goetheanum, Medizinische Sektion, Dornach, Zwitserland › € 15.000,- voor twee projecten: de International Postgraduate Medical Training en de 'Körpertherapie-Tagung 2015'.

Begleitstudium Anthroposophische Medizin, Witten, Duitsland › € 15.000,- voor het voortzetten van de begeleidingsstudie antroposofische geneeskunde in 2015.

Kingfisher Foundation, Driebergen
› € 5.000,- voor het Kingfisher Companion project. › € 15.000,- voor het project Methode-Ontwikkeling voor Onderwijs, Kennis en Vaardigheden in de antroposofische en integratieve gezondheidszorg.

Nederlandse Vereniging van Antroposofische Zorgaanbieders (NVAZ), Zeist › € 1.000,- voor het project 'Beeldvormende bespreking'.

Van Praag Instituut, Utrecht › € 5.000,- voor de Proeftuin Integrative Medicine in het Máxima Medisch Centrum te Veldhoven.

The Focusing Institute, New York, Verenigde Staten › € 8.000,- gerichte schenking.

*Louis Bolk Instituut, Driebergen
› € 1.000,- gerichte schenking voor het onderzoeksproject Kinderkanker.
› € 7.500,- voor 'Ondersteuning Complementaire Zorg bij Kinderen met Kanker' › € 7.500,- voor 'Relatie voedingskwaliteit en differentiatie van planten t.b.v. veredeling zaadvaste kool'
› € 15.000,- voor het project 'Bij, Boer en Burger'.

.....

Heilpedagogie, gehandicaptenzorg en diverse therapie

Lemniscate Foundation, Moskou, Rusland › € 2.000,- voor het Ita Wegman Opleidingscentrum in Moskou.
› € 100.595,- gerichte schenkingen.

Stichting Ilmarinen, Groningen
› € 1.500,- voor het opknappen van de tafels.

Mevrouw Tatiana Rozukiene, Litauen
› € 1.200,- voor het seminar Klangtherapie, Eurythmie.& Therapie mit der Kunst in Vilnius & Petersburg.

*Freunde der Erziehungskunst Rudolf Steiners, Berlijn, Duitsland › € 1.250,- voor de start van een leefgemeenschap voor gehandicapten in Servië.

Goetheanum Freie Hochschule für Geisteswissenschaften, Dornach, Zwitserland › € 7.000,- voor de tweede Wereld Heileuritmie Euritmie Conferentie.

Stichting Khedeli, Georgië › € 4.780,- gerichte schenkingen.

Swetscha, Rostov a/d Don, Rusland
› € 1.500,- voor het Seminar 'Vier Kunststarten'.

Mevrouw Mayya Zakirova, St. Petersburg, Rusland › € 1.200,- voor de reiskosten van de heer Arnold Mees naar St. Petersburg.

Vorbereidingsgroep Opleiding Euritmietherapie Nederland, Den Haag › € 5.000,- voor de start van mastersopleiding euritmie therapie.

.....

Humanitaire projecten

SOIL, Sargodha, Pakistan › € 3.000,- voor een alfabetiseringsproject voor vrouwen in Pakistan; opleiding voor ongeschoolde vrouwen. › € 1.000,- gerichte schenking.

Musicians without Borders, Amsterdam › € 3.000,- voor een 8-daagse workshop voor trainers en medewerkers uit het veld.

Wereld Ouders, Hilversum › € 1.000,- gerichte schenking.

Vereniging het Syrische Comité, Amsterdam › € 10.000,- voor het project 'Syrië hier'. › € 2.500,- voor het project Delivered at the Border. Verbetering van de leefomstandigheden van jonge Syrische moeders en hun pasgeboren kinderen in informele tentenkampen in Jordanië. › € 1.000,- gerichte schenking.

Eye Care Foundation, Amsterdam › € 1.000,- gerichte schenking.

Stichting Rndom Baba, Delft › € 1.900,- voor aanschaf van schoolbanken en zitkussen voor een project in Mali. › € 3.400,- gerichte schenkingen.

StART international e.V., Gröbenzell, Duitsland › € 3.000,- voor pedagogische noodhulp in Kathmandu.

Stichting SOS Kinderdorpen, Amsterdam › € 1.000,- gerichte schenking.

Artsen zonder Grenzen, Amsterdam › € 6.180,- gerichte schenkingen.

KNGF Geleidehonden, Amstelveen › € 5.000,- gerichte schenking.

Lepra Stichting, Amsterdam › € 5.000,- gerichte schenking.

.....

Jongerenprojecten

*Goetheanum, Youth Section, Dornach, Zwitserland › € 5.000,- voor de internationale jongerenconferentie in april 2015.

The International Youth Initiative Program (YIP), Järna, Zweden › € 5.000,- voor de voortgang van het YIP project.

.....

Maatschappelijke doelen

SEA, Zarraga/Nicanor Perlas, Filippijnen › € 5.000,- voor een centrum voor 'sustainability and innovation' in Zaragga.

Meer Democratie, Arjen Nijeboer, Amsterdam › € 2.000,- voor de start van de campagne: Mijn Buurt Ons Recht.

Stichting UNO-Foundation, Varik › € 3.500,- voor de aankoop van het Veerhuis te Varik, ten behoeve van de activiteiten van UNO-Foundation.

Earth Charter, Amsterdam › € 2.500,- gerichte schenking voor de +15 viering in Doorn.

Ik Circuleer, Zwolle › € 10.000,- renteozening voor het project 'Ik circuleer, leren en werken in een circulaire economie'.

Stichting Ecodorpen Netwerk Nederland, Varik › € 3.000,- voor de Ecovillage Design Education (EDE-) cursus.

*Stichting Farm of the World, Schuinesloot › € 7.000,- voor het project 'Treasures of Nature'; een proeftuin op de boerderij 'de Kraeke' in Friesland.

Mevrouw Miriam Haenen, Sittard
› € 1.500,- voor voor het project 'Her Voice'.

Levenslustforlife, Utrecht › € 1.000,- gerichte schenking.

.....
Muziek

Goetheanum, Sektion für Redende und Musizierende Künste, Dornach, Zwitserland › € 3.000,- voor de algemene kosten.

Junge Waldorf-Philharmonie, Stuttgart, Duitsland › € 1.000,- voor de kosten van de dirigent.

.....
Pedagogie

Vrije School Zaanstreek, Zaandam
› € 3.000,- voor de aanleg van een nieuw groen schoolplein.

De heer Willem de Vletter, Havelte
› € 2.000,- voor het project 'fenomenologie naar de schoolbanken'.

Internationaal Hulpfonds, Almere
› € 5.600,- gerichte schenkingen.

*Freunde der Erziehungskunst Rudolf Steiners, Berlijn, Duitsland › € 4.000,- voor het laatste jaar van de East Africa Waldorf Training. › € 1.000,- voor de WOW dag 2015.

The Periodic Seminar in Russia, Moskou, Rusland › € 5.000,- algemene steun voor 2015.

Zwiazek Szkól i Przedszkoli Waldorfskich w Polsce, Bielsko-Biala,

Polen › € 3.600,- voor een zomercursus voor studenten Waldorf pedagogie in Cieszyn, Polen.
Waldorfkinderergärten, in mei 2015 te Hannover.

Goetheanum Pädagogische Sektion, Dornach › € 10.000,- voor de 10e 'Welt-Lehrer Erzieherstagung' in april 2016.

Organisation Internationale Deutsch-Woche, Bochum, Duitsland › € 1.000,- voor de organisatie van de Internationale Deutsch-Woche 2015.

Hogeschool Leiden, Vrijeschool Pabo, Leiden › € 5.000,- voor de viering van de Michaëlweek 2015.

Parcivalschool Antwerpen, België
› € 5.000,- voor de Opleidingsvorm Autisme.

Coöperatie de Initiatiefschool/De Hofakker, Zutphen › € 3.600,- voor diverse projecten ten behoeve van de school.

Vrije Hogeschool, Utrecht › € 20.000,- als beginkapitaal voor de nieuwe Stichting Vrije Hogeschool.

Asociatia Rudolf Steiner Brasov, Sacele, Roemenië › € 3.000,- algemene ondersteuning van de Waldorf Sophia School in Brasov.

Elementary Waldorf School Rijeka, Rijeka › € 2.000,- voor deelname van vier leraren aan pedagogie cursussen in Zagreb.

Lotos, Kostroma, Rusland › € 1.500,- voor een Waldorf schooltje in Kostroma Rusland.

Stichting Vrijeschoollieder.nl, Zeist
› € 2.000,- voor de professionalisering en uitbreiding van de website.

Centre for Creative Education, Plumstead, Zuid-Afrika › € 10.000,- voor de Early Childhood Development Training.

Saluto - Genese v.z.w., Sint-Pieters-Rode, België › € 1.000,- voor een publicatie over embryologie en opvoeding: 'Gebaren van Leven – hoe groei- en onthullingsgebaren ons kunnen inspireren bij de opvoeding van het kleine kind'.

NIVOZ, Driebergen › € 50.000,- voor onderzoek naar de legitimering van goede onderwijspraktijk.

.....
Universiteit en antroposofie

De heer Tom Peetoom, Rotterdam
 › € 5.000,- voor het promotieonderzoek, getiteld 'Het spanningsveld tussen regeldruk en relationele waarden in de zorg; aandacht voor de onderbelichte rol van 'dragers' aan de Universiteit voor Humanistiek.

Social Sculpture Research Unit, Oxford Brookes University, Engeland › € 13.996,- voor een aanstelling van Wolfgang Zumdick als 'Senior -Lecturer', met als onderzoeksgebied 'Beuys and Steiner'.

Universiteit van Amsterdam › € 10.463,- gerichte schenkingen.

De heer Marco Matthijsen, Amsterdam
 › € 10.000,- renteloze lening voor een promotieonderzoek vergelijkend onderwijsrecht getiteld: 'Development of a comparable assessment of education law'.

Hogeschool Leiden, lectoraat Antroposofische Gezondheidszorg
 › € 20.000,- algemene bijdrage voor 2015 (overname toezegging Bernard Lievegoed Fonds).

NIVOZ, Driebergen › € 15.000,- voor de

financiering van een bijzondere Nivoz Leerstoel 'Pedagogische Dimensies' voor Gert Biesta aan de Universiteit voor Humanistiek.

Alanus Hochschule Alfter, Duitsland
 › € 7.000,- voor de verlenging van het docentschap van Pieter van der Ree in 2015/2016.

De heer Maurits in 't Veld, Zutphen
 › € 40.000,- eenmalige schenking middels kwijtschelding voor een voltooide promotie op het onderwerp 'Human Environment. Conditions for an evolutionary explanation of meaning'.

Hogeschool Leiden Cluster Educatie, Leiden › € 20.000,- voor de financiering van het lectoraat Waarde(n) van Vrijeschoolonderwijs.

Mevrouw Annemarie Abbing, Den Haag › € 5.000,- renteloze lening voor een promotieonderzoek naar documentatiemethoden van de kunstzinnige therapie.

Mevrouw Marie-José Gijssberts, Amsterdam › € 49.000,- eenmalige schenking middels kwijtschelding voor een voltooide promotie op het onderwerp 'Spirituele zorg aan het einde van het leven in het verpleeghuis'.

.....
Onderwijs en Ontwikkeling

Er zijn 65 studie aanvragen ontvangen waarvan het bestuur er 23 honoreerde in de vorm van 18 leningen en 5 giften. In totaal heeft het bestuur € 59.403,- toegekend voor studies/cursussen aan de volgende opleidingen:

- › Pedagogiek, Instituut voor Waldorf Pedagogiek te Zagreb.

- › Muziekdocent, Institut für Waldorf Pedagogik in Witten-Annen.
- › Kunsttherapie, Emerald opleiding in Den Haag.
- › Bijscholingscursus Vrijechool leraren, Kassel.
- › Spaans/Portugees, Goetheanum Freie Hochschule für Geisteswissenschaft,
- › Biografie cursus in Tivon, Israël.
- › Eurythmie, Eurythmeum te Stuttgart.
- › Oxford Centre for Human Brain Activity.
- › sociale eurythmie cursus, Moskou.
- › Eurythmie, Hogeschool Leiden.
- › Eurythmie, Eurythmeum te Aesch.
- › Eurythmie, Witten-Annen.
- › Eurythmie, Berliner Eurythmieschule.
- › Beeldhouwen, Edith Maryon Kunstschule Freiburg.
- › Internationale studiebijeenkomst ENASTE, Wenen
- › Pedagogie, Instituut für Waldorf-Pädagogik, Witten-Annen.
- › Opleiding Stervensbegeleiding, Hogeschool voor Geesteswetenschappen, Utrecht.
- › Eurythmie opleiding aan de Academie voor Sociale Kunst, Praag
- › Eurythmie opleiding Stoimena. Zagreb.
- › Oriëntatie jaar, Vrije Hogeschool, Utrecht.
- › Cursus Zomerweek Antroposofie, Zutphen.
- › Eurythmie therapie, Alanus Hochschule, Alfter.

Alle subsidies die de Iona Stichting heeft verstrekt zijn mogelijk gemaakt door grote en kleine schenkingen en nalatenschappen. Vrienden en schenkers uit het verleden en heden vormen de belangrijke pijlers voor onze financiële basis.

Schenkingen kunnen éénmalig worden gedaan, maar ook regelmatig. Schenkingen kunnen gericht zijn op speciale werkgebieden of geoormerkt worden voor bepaalde projecten. Ook kan de besteding worden overgelaten aan het bestuur. Schenkingen aan de Iona Stichting zijn aftrekbaar voor de inkomstenbelasting onder de post giften.

Periodieke schenkingen: Veelvuldig wordt bij regelmatige schenkingen gebruik gemaakt van een "overeenkomst periodieke schenking". Daarbij neemt de schenker zich voor om gedurende tenminste vijf achtereenvolgende jaren een bepaald bedrag over te maken. Deze bedragen zijn geheel aftrekbaar van uw belastbare som als periodieke giften. Dankzij de nieuwe Geefwet voor een culturele instelling als de Iona Stichting, zelfs tot 125% van uw schenkingen (tot maximaal € 5000,-).

Meer informatie: Mocht u nog vragen hebben over periodieke schenkingen, legaten of testamenten, dan kunt u contact opnemen met ons secretariaat: 020 6233 535.

IONA STICHTING

Herengracht 276
1016 BX Amsterdam
Telefoon: + 3120 6233 353
Fax: +3120 6274 856
E-mail: iona@iona.nl

ING: NL88 INGB 0001 6389 00
Triodos Bank: NL23 TRIO 0212 1898 40
ABN AMRO: NL58 ABNA 0250 0571 74

COLOFON

Foto's op het omslag: geleverd door de
aanvragers van de projecten of uit Iona-archief
Foto's in het hart: Philippe McIntyre
Ontwerp: de Ruimte ontwerpers (Mark Schalken
& Albert Hennipman)
Druk: Drukkerij Raddraaier
Papier: Polar, G-Print, Invercote (allen FSC)
Lettertype: Syntax
Oplage: 850 exemplaren
Februari 2016

Kan ik, met alle opgebouwde ervaringen, toch weer een onbevangen beginner worden die de moed heeft om zogenaamd bekende vraagstukken en opdrachten met frisse interesse tegemoet te treden?

